

Rakennustietosäätiö RTS

30.10.2017

Olli-Pekka Kari

PL 1004

00101 Helsinki

Olli-Pekka.Kari@rakennustieto.fi

Suomen Arkkitehtiliiton lausunto KorjausRYL-ehdotuksen Julkisivut -julkaisun luvuista RTS 17:29-33

VIITE: Lausuntopyyntö 5.10.2017, RTS 17:29-33

Rakennustietosäätiö on pyytänyt Suomen Arkkitehtiliitolta lausuntoa KorjausRYL: Julkisivut -julkaisun luvuista:

RTS 17:29 Betoniparvekkeiden säilyttävä korjaus

RTS 17:30 Ikkunoiden säilyttävä korjaus

RTS 17:31 Julkisivusaumojen uusiminen

RTS 17:32 Levyulkoseinän purku ja uusiminen

RTS 17:33 Tiilipintaisen muuratun ulkoseinän säilyttävä korjaus

Suomen Arkkitehtiliitto on perehtynyt aineistoon ja toteaa, että ohjeet ovat hyvin ja perusteellisesti laadittuja. Eri lukujen luettavuutta hieman haittaa niiden luonnosmaisuuksien layoutin suhteen. Otsikoiden hierarkiatasot eivät aina ensi lukemalla avaudu, mutta tämä hoitunee jatkossa teoksen taitavan taitajan käsissä. Tarkemmat kommenttimme keskittyvät Ikkunoiden säilyttävää korjausta käsittelevään lukuun.

Ikkunoiden säilyttävä korjaus RTS 17:30

Luku K 1242.1.1 Korjausta edeltävät tutkimukset ja selvitykset

Taulukossa 1 esitetään erilaisia tyyppillisiä vaurioita ja toimivuuden puutteita ikkunoissa. Jotkut esitetyistä termeistä ja käsitteistä vaativat pientä täsmennystä avautuakseen lukijalle:

Osa-alue: Puitteet ja karmit / tyyppillinen vaurio tai toimivuuspuute

- "liitosten liiallinen tiukkuus". Tarkoitetaanko tällä käytisovituksen liiallista tiukkuutta?

Osa-alue: Saumarakenteet ja liittymät / tyyppillinen vaurio tai toimivuuspuute

- lisättävä tekstiin: puitteet **karmien ja seinän** saumarakenteiden...

Osa-alue: Heloitus / tyyppillinen vaurio tai toimivuuspuute

- lisättävä tekstiin: **puuttuvat tai rikkoutuneet helat**

Osa-alue: Muut osat / Ennen korjausta selvitetään muun muassa

- lisättävä tekstiin: korvausventtiilien uusinta, **kunnostus tai lisääminen, tuloilmaikkunan tiivistyksen toiminta**

Luku K 1242.1.4 Tuotteet ja lisätarvikkeet

Vaatimukset

Toisen kappaleen ensimmäistä lausetta tulee jatkaa: **tai maali valmistetaan työmaalla avaamattomissa ja ehjissä alkuperäispakkauksissa olevista raaka-aineista.**

Puutavara

Lisäys tekstiin: Puuosien korjaamiseen käytetään ensisijaisesti samaa puulajia **ja laadultaan samankaltaista puutavaraa (mm. sahauksen suunta)** kuin....

Asennus- ja kiinnitystarvikkeet

Lisäys tekstiin: ...liima on kosteudenkestävää laatua ***tai nurkkaliitoksissa alun perin käytetyn liiman kaltaista.***

Lasitustarvikkeet

Ohjeessa annettu ohje "Uusittavan lasin vähimmäispaksuus on 4 millimetriä". Näin ei voi sanoa, koska ohje on ristiriidassa edellisen lauseen kanssa, jossa todetaan, että arvorakennuksen rikkoutuneet lasit uusitaan ensisijaisesti alkuperäisellä lasityypillä.

Saumaus- ja tiivistystarvikkeet

Ohjeessa täytyy mainita, että saumausvaahtoa voi käyttää ainoastaan kohteissa, joissa se on aiemmin osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi.

Pellitykset

Tekstiin pieni korjaus: desimaaleissa käytetään Euroopassa pilkkuja.

Lisätarvikkeet

Kappaleen toinen lause kaipaa tarkempaa muotoilua.

Ikkunoiden osittainen uusiminen

Tekstissä todetaan, että ikkunoiden osittaiseen uusimiseen lisä- tai vaihtopuitteilla käytetään ikkunaratkaisuun soveltuvaa "tuoteyhdistelmää". Kuulostaa kovin teolliselta. Lauseyhteydestä ei aivan selviä, mitä tällä lauseella halutaan sanoa.

Ohje

Puutavara

Ikkunoiden osittaisessa uusimisessa käytettävän vanhan ja puretun puutavaran tulee tekstin mukaan olla "laadukasta". Laadukkaan sijaan on ***käytettävä sanaa hyvälaatuinen tai korkealaatuinen.***

Lasitustarvikkeet

Ohjeeseen on lisättävä teksti: ***Lasit asennetaan puitteisiin alkuperäiseen tapaan.***

Saumaus- ja tiivistystarvikkeet

Korjaus ja lisäys tekstiin: ... varmistetaan peittämällä sauma ***rappauksella***, puu-, ~~muovi~~ tai metallilistalla tai ***kivijulkisivuissa*** tiivistämällä saumausmassalla. ***Muovilistoja voi käyttää vain niissä korjauskohteissa, joissa niitä on alunperinkin käytetty.***

Lisätarvikkeet

Mitä tarkoitetaan "ristikoilla"?

Luku K 1242.1.6 Ikkunoiden korjaustyöt

Vaatimukset

Pintakäsittely

Tekstiin on lisättävä huomio, ***ettei kaikkia pintoja tule käsitellä, mikäli niitä ei ole käsitelty alunperinkään.***

Saumarakenteet ja ikkunoiden liittyminen muihin rakenteisiin

Ohjeeseen on lisättävä teksti: ***Suojelluissa rakennuksissa noudatetaan aina alkuperäistä mallia***

Pellitys

Ohjeeseen on lisättävä teksti: ***Suojelluissa rakennuksissa noudatetaan aina alkuperäistä mallia***

Tiivistys

Viimeisen kappaleen muotoilu on ilmeisesti jäänyt kesken.

Ohje

Puuosien korjaukset

Tekstissä pitäisi käyttää "pintalaho" sanan sijaan käsitettä ***haristunut puunpinta***.

Pellitys

Toisessa kappaleessa käytetty termi "tiiliseinässä" tulee korvata käsitteellä "tiilillä verhotussa seinässä".

Viitteet

Ohjeen lopussa on esitetty luettelo viitteistä. Pelkkien viitteiden esittämisen sijaan ohjeen loppuun voisi tehdä laajemman kirjallisuusluettelo, jossa pitäisi ehdottomasti olla mukana myös Icomosin laatima Principles for the Conservation of Wooden Built Heritage. Varsinkin suojelluissa taloissa säilyneet alkuperäiset puuikkunat ovat osa puista rakennusperintöämme, jonka korjauksen periaatteet löytyvät edellä mainitusta Icomosin paperista. Julkilausuma on Suomessa hämmäntävän vähän tunnettu, vaikka Suomi on sitoutunut noudattamaan siihen kirjattuja periaatteita. Dokumentista on juuri ilmestynyt päivitetty versio, jonka voi pyytää Icomosista käyttöönsä.

Rakennussuunnittelutoimikunnan puolesta,

Helsingissä 30.10.2017

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry

Heini Korpelainen,
rakennussuunnittelutoimikunnan sihteeri